

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ**

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів

з дисципліни

"МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ"

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Склала к.е.н., доцент Гращенко І.С.

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри менеджменту ЗЕДП
Протокол № ____ від «__» ____ 20__р.

Завідувач кафедри _____ О.В. Ільєнко

МОДУЛЬ №1 "ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ"

1.1. Сутність та особливості процесів міжнародної економічної інтеграції соціально-економічних систем

Мета заняття – формування розуміння сутності, принципів та характеристик сучасних процесів міжнародної економічної інтеграції, інтернаціоналізації та глобалізації.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- суть міжнародної економічної інтеграції (МЕІ), її принципи, ознаки, передумови, цілі та рівні розвитку;
- основні відмінності МЕІ від традиційного економічного співробітництва.

Вміти:

- аналізувати міжнародне конкурентне середовище та особливості протікання та процесів міжнародної економічної інтеграції, інтернаціоналізації та глобалізації;
- визначати фактори сприяння та протидії розвитку МЕІ.

Питання для самоконтролю

1. Поняття, принципи та основні риси сучасних процесів МЕІ.
2. Передумови та цілі розвитку МЕІ як якісно нового етапу розвитку економічних відносин.
3. Основні відмінності МЕІ від традиційного економічного співробітництва.
4. Рівні розвитку МЕІ.
5. Фактори сприяння та протидії розвитку МЕІ.
6. Інтернаціоналізація, глобалізація та міжнародні інтеграційні процеси.

ЛІТЕРАТУРА: [1, Р. 3, с. 105-107; 2, Р. 1, с. 234-237; 5, Р. 5, с. 338-343; 3, Р. 1, с. 7-48]

Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповідати на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
3. Опрацювати літературні джерела та відповідати на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Сутність та особливості процесів міжнародної економічної інтеграції соціально-економічних систем.
2. Поняття, принципи та основні риси сучасних процесів міжнародної економічної інтеграції.
3. Передумови та цілі розвитку міжнародної економічної інтеграції як якісно нового етапу розвитку економічних відносин.
4. Основні відмінності міжнародної економічної інтеграції від традиційного економічного співробітництва.

1.2. Концептуальні засади міжнародної економічної інтеграції

Мета заняття – ознайомлення з існуючими концептуальними засадами міжнародної економічної інтеграції та вивчення відповідного категорійного апарату.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- основні концепції міжнародної економічної інтеграції.

Вміти:

- аналізувати положення концепцій міжнародної економічної інтеграції;
- вміти аналізувати досвід країн щодо використання різних концепцій міжнародної економічної інтеграції.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Основні класичні концепції МЕІ. Фрітрейдерство (А. Сміт, Д. Рікардо, Дж. Ст. Мілль).
2. Ранній та пізній неолібералізм (В. Репке, М. Алле, Б. Баласса).
3. Теорія корпоративізму (С. Рольф, У. Росту).
4. Теорія структуралізму (Г. Мюрдаль).
5. Неокейнсіанство (Р. Купер).
6. Теорії дирижизму (Я. Тінберген, Р. Санвальд, І. Штолер).
7. Новітні концепції МЕІ.

ЛІТЕРАТУРА: [1, Р. 3, с. 105-107; 2, Р. 1, с. 234-237; 5, Р. 5, с. 338-343; 3, Р. 1, с. 7-48]

Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповісти на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
3. Опрацювати літературні джерела та відповісти на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Екстернальна та інтернальна інтеграція.
2. Специфіка взаємодії капіталів господарюючих суб'єктів у процесі міжнародної економічної інтеграції.
3. Поняття, типологія та організаційні форми міжнародних партнерських відносин.
4. Особливості інтеграційної взаємодії господарюючих суб'єктів у рамках виробничої кооперації.
5. Спільні підприємства та транснаціональні альянси у системі інтеграційних зв'язків.
6. Міжнародна науково-технічна інтеграція.
7. Особливості розвитку інтеграційних процесів у різних галузях економіки.

1.3. Міжнародна економічна інтеграція підприємств як форма взаємодії господарюючих суб'єктів

Мета заняття – засвоєння основних напрямків міжнародної економічної інтеграції на мікро-, мезо- та макрорівні, дослідження особливостей інтеграційної взаємодії господарюючих суб'єктів у рамках виробничої кооперації.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- принципи, форми та міжнародні правові засади міжорганізаційного, субрегіонального і міжрегіонального економічного інтегрування, сучасні особливості і тенденції його розвитку;
- особливості екстернальної та інтернальної інтеграції;

- поняття, типологію та організаційні форми міжнародних партнерських відносин.

Вміти:

- збирати, аналізувати і використовувати необхідну інформацію для оцінки тенденцій розвитку міжнародної економічної інтеграції та прийняття на цій основі оптимальних управлінських рішень;
- аналізувати об'єктивні закономірності коопераційного науково-технічного розвитку.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Основні напрямки міжнародної економічної інтеграції на мікро-, мезо- та макрорівні.
2. Екстернальна та інтернальна інтеграція.
3. Специфіка взаємодії капіталів господарюючих суб'єктів у процесі міжнародної економічної інтеграції.
4. Поняття, типологія та організаційні форми міжнародних партнерських відносин.
5. Особливості інтеграційної взаємодії господарюючих суб'єктів у рамках виробничої кооперації.
6. Спільні підприємства та транснаціональні альянси у системі інтеграційних зв'язків.
7. Міжнародна науково-технічна інтеграція.
8. Особливості розвитку інтеграційних процесів у різних галузях економіки.

ЛІТЕРАТУРА: [2, Р. 1, с. 235-246; 5, Р. 5, с. 344-366; 3, Р. 2, с. 49-84]

Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповісти на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
3. Опрацювати літературні джерела та відповісти на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Сутність та основні тенденції регіональної економічної інтеграції.
2. Механізм регіональної економічної інтеграції.
3. Основні форми міжнародної економічної інтеграції на макрорівні: зона преференційної торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, політичний союз.
4. Міжрегіональні кластери як форма просторової міжнародної економічної інтеграції.
5. Еволюційний цикл процесу міжрегіональної інтеграції.
6. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси.

1.4. Особливості регіональної економічної інтеграції

Мета заняття – дослідження специфічних рис та механізму регіональної економічної інтеграції, визначенні основних рис макроінтеграційних процесів, дослідження причин дезінтеграції країн.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- особливості та фактори розвитку регіональної економічної інтеграції.

Вміти:

- оцінювати вплив на розвиток міжнародних інтеграційних процесів різноманітних політичних, соціальних, економічних та технологічних чинників;
- аналізувати роль та місце господарюючих суб'єктів у розвитку міжнародних інтеграційних процесів.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Сутність та основні тенденції регіональної економічної інтеграції.
2. Механізм регіональної економічної інтеграції.
3. Основні форми МЕІ на макрорівні: зона преференційної торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, політичний союз.
4. Кластери як форма просторової МЕІ.
5. Еволюційний цикл процесу міжрегіональної інтеграції.
6. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси.

ЛІТЕРАТУРА: [2, Р. 1, с. 235-246; 5, Р. 5, с. 344-366; 3, Р. 2, с. 49-84]

Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповіді на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
3. Опрацювати літературні джерела та відповіді на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Міжрегіональні кластери як форма просторової міжнародної економічної інтеграції.
2. Еволюційний цикл процесу міжрегіональної інтеграції.
3. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси.

1.5. Інтеграційні процеси у Західній Європі. Інтеграційні процеси у Центрально-Східній Європі

Мета заняття – дослідження особливостей та тенденцій розвитку інтеграційних процесів у Західній та Центрально-Східній Європі.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- особливості інтеграції у ЄС, СНД, ГУАМ та ОЧЕС на сучасному етапі;
- місце України у міжнародних інтеграційних процесах;
- підходи щодо державної підтримки розвитку міжнародної економічної інтеграційної взаємодії.

Вміти:

- визначати проблеми та перспективні напрямки розвитку інтеграційних союзів Західної та Центрально-Східної Європи.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Європейський Союз як втілення класичної моделі міжнародної економічної інтеграції.
2. Етапи розвитку Європейського Союзу. Маастрихтські угоди, спрямовані на розвиток західноєвропейської економічної інтеграції.
3. Особливості взаємодії країн ЄС на сучасному етапі.
4. Перспективи розширення ЄС.
5. Інтеграційні угруповання Центрально-Східної Європи.
6. Перспективи приєднання країн Центральної і Східної Європи до ЄС.
7. Основні напрямки співробітництва країн СНД, ГУАМ, Організації Чорноморського економічного співробітництва.
8. Партнерство України з країнами Центральної та Східної Європи.

9. Взаємодія України з країнами ЄС. Перспективи західноєвропейського напрямку інтеграції України.

ЛІТЕРАТУРА: [1, Р. 3, с. 107-117; 2, Р. 1, с. 237-246; 5, 5, Р. 5, с. 344-355; 3, Р. 4, с. 127-198]

Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповіді на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
3. Опрацювати літературні джерела та відповіді на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Інтеграційні процеси у Західній Європі.
2. Інтеграційні процеси у Центрально-Східній Європі.
3. Перспективи західноєвропейського напрямку інтеграції України.

1.6. Основні напрямки інтеграції Північної та Латинської Америки

Мета заняття – дослідження особливостей та тенденцій розвитку інтеграційних процесів у Північній та Латинській Америці.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- особливості інтеграції у рамках НАФТА, МЕРКОСУР, Андського пакту.

Вміти:

- визначати проблеми та перспективні напрямки розвитку інтеграційних союзів Північної та Латинської Америки.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Особливості інтеграційного процесу в Північній Америці.
2. Економічні інтереси країн, залучених до північноамериканського інтеграційного процесу.
3. Перспективи розвитку північноамериканського інтеграційного процесу.
4. Північноамериканська зона вільної торгівлі (NAFTA) як механізм зміцнення позицій США, Канади та Мексики в системі світогосподарських зв'язків.
5. Багатоплановість міжнародної економічної інтеграції в Латинській Америці.
6. Особливості інтеграційних процесів в Карибському басейні та Центральній Америці.
7. Головні моделі південноамериканської економічної інтеграції: Андський пакт, MERCOSUR, Чилійський варіант.
8. Перспективи міжнародної економічної інтеграції в Латинській Америці.

ЛІТЕРАТУРА: [1, Р. 3, с. 118-126; 2, Р. 1, с. 235-255; 5, Р. 5, с. 356-380; 7, Р. 6, с. 342-356]

Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповіді на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
3. Опрацювати літературні джерела та відповіді на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Основні напрямки інтеграції Північної та Латинської Америки.
2. Сутність та основні тенденції регіональної економічної інтеграції.
3. Механізм регіональної економічної інтеграції.

4. Основні форми міжнародної економічної інтеграції на макрорівні: зона преференційної торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, політичний союз.

1.7. Особливості інтеграційних процесів в Азіатсько-Тихоокеанському та Африканському регіонах

Мета заняття – дослідження особливостей та тенденцій розвитку інтеграційних процесів в Азіатсько-Тихоокеанському та Африканському регіонах.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- особливості інтеграції у рамках АТЕС, АСЕАН, Організації Африканської єдності.

Вміти:

- визначати проблеми та перспективні напрямки розвитку інтеграційних союзів Азіатсько-Тихоокеанського та Африканського регіонів.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Місце країн Азії в системі світогосподарських зв'язків.
2. Процес ступеневої індустріалізації країн регіону. Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво – АТЕС.
3. Асоціація держав Південно-Східної Азії – АСЕАН.
4. Сучасні тенденції в азіатсько-тихоокеанському інтеграційному процесі.
5. Специфічні риси інтеграційних процесів на Африканському континенті, обумовлені особливостями розвитку Африканського континенту.
6. Організація Африканської єдності.

ЛІТЕРАТУРА: [1, Р. 3, с. 118-126; 2, Р. 1, с. 235-255; 5, Р. 5, с. 356-380; 7, Р. 6, с. 342-356]

Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповідати на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
3. Опрацювати літературні джерела та відповідати на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Перспективи західноєвропейського напрямку інтеграції України.
2. Основні напрямки інтеграції Північної та Латинської Америки.
3. Особливості інтеграційних процесів в Азіатсько-Тихоокеанському та Африканському регіонах.
4. Потенціал, проблеми та перспективи створення міжнародних інтеграційних об'єднань.

1.8. Очікувані ефекти та прогнозовані наслідки міжнародної економічної інтеграції соціально-економічних систем

Мета заняття – дослідження економічної ефективності макроінтеграційної взаємодії.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- очікувані ефекти та прогнозовані наслідки міжнародної економічної інтеграції соціально-економічних систем.

Вміти:

- аналізувати роль та місце господарюючих суб'єктів у розвитку міжнародних інтеграційних процесів;
 - оцінювати пріоритети та переваги інтеграції України до світового економічного простору;
 - формулювати власні погляди щодо переваг та загроз міжнародної економічної інтеграції.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Потенціал, проблеми та перспективи створення міжнародних інтеграційних об'єднань.
2. Позитивні та негативні наслідки МЕІ.
3. Внутрішні та зовнішні ефекти МЕІ.
4. Засоби досягнення ефективності МЕІ.
5. Динамічно-якісні критерії ефективності інтеграції.
6. Методика розрахунків ефектів інтеграції, що базується на оксфордській глобальній моделі прогнозування економіки.
7. Використання макроекономічної моделі в процесі дослідження ефектів міжнародної інтеграції для країн з перехідною економікою.

ЛІТЕРАТУРА: [1, Р. 3, с. 118-126; 2, Р. 1, с. 235-255; 5, Р. 5, с. 356-380; 7, Р. 6, с. 342-356]

Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповісти на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
3. Опрацювати літературні джерела та відповісти на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Позитивні та негативні наслідки міжнародної економічної інтеграції.
2. Внутрішні та зовнішні ефекти міжнародної економічної інтеграції.
3. Засоби досягнення ефективності міжнародної економічної інтеграції. Динамічно-якісні критерії ефективності інтеграції.

1.9. Написання МКР № 1**МОДУЛЬ №2 "УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ"****2.1. Управління процесами злиття та поглинання підприємств**

Мета заняття – засвоєння особливостей управління процесами злиття та поглинання підприємств, їх причин, мотивів, етапів та наслідків.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- механізми управління процесами злиття та поглинання;
- позитивні та негативні наслідки процесів злиття та поглинання підприємств.

Вміти:

- аналізувати механізми та особливості здійснення операцій злиття і поглинання підприємств.

Питання (завдання) для самостійної роботи

:

1. Причини, передумови та мотиви злиттів і поглинань підприємств.
2. Класифікація злиттів та поглинань.
3. Етапи та механізм злиттів та поглинань.
4. Сучасні тенденції розвитку ринку злиття та поглинання.
5. Особливості операцій злиття та поглинання в Україні.
6. Визначення вартості операцій злиття та поглинання.
7. Ключові елементи привабливої компанії-об'єкта інвестицій.
8. Організаційні зміни в процесі злиття та поглинання підприємств.
9. Наслідки злиттів та поглинань компаній.

ЛІТЕРАТУРА: [1, Р. 4, с. 150-179; 3, Р. 2, с. 51-63; 1, с. 10-240; 6, Р. 1, Р. 2, Р.3, с. 51-273]

Методичні рекомендації

- 1.Опрацювати літературу і відповісти на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
- 3.Опрацювати літературні джерела та відповісти на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Причини, передумови та мотиви злиттів і поглинань підприємств.
2. Класифікація злиттів та поглинань.
3. Етапи та механізм злиттів та поглинань.
4. Сучасні тенденції розвитку ринку злиття та поглинання.
5. Особливості операцій злиття та поглинання в Україні.
6. Визначення вартості операцій злиття та поглинання.
7. Ключові елементи привабливої компанії-об'єкта інвестицій.
8. Наслідки злиттів та поглинань компаній.

2.2. Стратегічне управління процесами міжнародної економічної інтеграції підприємств

Мета заняття – засвоєння особливостей стратегічного управління процесами міжнародної економічної інтеграції підприємств з визначенням оптимальної стратегії інтеграції.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- основні принципи та етапи стратегічного управління процесами міжнародної економічної інтеграції підприємств.

Вміти:

- ефективно формувати стратегії вертикальної, горизонтальної, діагональної та змішаної інтеграції господарюючих суб'єктів;
- використовувати емпіричний та статистичний аналіз стану міжнародного середовища для обґрунтування стратегії інтеграції підприємств.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Основні етапи інтернаціоналізації підприємств.
2. Стратегії інтеграції підприємств: вертикальна, горизонтальна, діагональна та змішана інтеграція.
3. Управління процесами МЕІ підприємств.
4. Місце стратегії МЕІ у стратегічному наборі підприємства.
5. Державна підтримка МЕІ.
6. Механізми МЕІ підприємств.

ЛІТЕРАТУРА: [3, Р. 2, с. 51-63; 6, Р. 1, Р. 2, Р.3, с. 51-273]

Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповісти на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
3. Опрацювати літературні джерела та відповісти на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Основні етапи інтернаціоналізації підприємств.
2. Стратегії інтеграції підприємств: вертикальна, горизонтальна, діагональна та змішана інтеграція.
3. Управління процесами міжнародної економічної інтеграції підприємств.
4. Місце стратегії міжнародної економічної інтеграції у стратегічному наборі підприємства.

2.3. Організаційні засади міжнародної економічної інтеграції підприємств

Мета заняття – засвоєння особливостей організації міжнародної економічної інтеграції підприємств, дослідження організаційні структур управління об'єднань підприємств та організаційних форм корпоративних структур.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- організаційні засади міжнародної економічної інтеграції підприємств;
- типи організаційних структур управління об'єднань підприємств;
- організаційні форми корпоративних структур.

Вміти:

- проектувати організаційні структури управління об'єднань підприємств;
- визначати особливості конгломератів, концернів, консорціумів, сітьових організацій, фінансово-промислових груп, пулів, асоціацій, стратегічних альянсів, холдингів.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Організація діяльності об'єднань підприємств.
2. Організація внутрішньої системи управління інтеграційних об'єднань підприємств.
3. Організаційні структури управління об'єднань підприємств.

4. Організаційні форми корпоративних структур: конгломерат, концерн, консорціум, сітьова організація, фінансово-промислова група, пул, асоціація, стратегічний альянс, холдинг.
5. Особливості процесів МЕІ господарських товариств.

ЛІТЕРАТУРА: [3, Р. 8, с. 209-236; 2, Т. 6, с. 169-180]

Методичні рекомендації

- 1.Опрацювати літературу і відповіді на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
- 3.Опрацювати літературні джерела та відповіді на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Державна підтримка міжнародної економічної інтеграції.
2. Механізми міжнародної економічної інтеграції підприємств.
3. Організація діяльності об'єднань підприємств.
4. Організація внутрішньої системи управління інтеграційних об'єднань підприємств.
5. Організаційні структури управління об'єднань підприємств.
6. Організаційні форми корпоративних структур: конгломерат, концерн, консорціум, сітьова організація, фінансово-промислова група, пул, асоціація, стратегічний альянс, холдинг.

2.4. Економічна оцінка ефективності міжнародної економічної інтеграції підприємств

Мета заняття – засвоєння методики оцінки ефективності міжнародної економічної інтеграції підприємств, особливостей розрахунку основних показників загальної економічної ефективності мікро інтеграційних процесів.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- методику та показники оцінки ефективності міжнародної економічної інтеграції підприємств;
- ефекти від економічної інтеграції підприємств.

Вміти:

- використовувати інструментарій та показники оцінки ефективності міжнародної економічної інтеграції підприємств.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Підходи до оцінки економічної ефективності МЕІ підприємств.
2. Економіко-математичні методи обґрунтування ефективності кооперації.
3. Ефект масштабів кластерного об'єднання підприємств.
4. Синергічний ефект від інтеграційної взаємодії підприємств-конгломератів.
5. Показники економічної ефективності інтеграції підприємств: потенціал окупності інвестицій, необхідних для інтеграції підприємств; показник економічної стабільності об'єднання підприємств; показник психологічного бар'єра трудового колективу інтеграційним процесам; інтегральний показник ефективності інтеграції підприємств.

ЛІТЕРАТУРА: [6, Р. 1, Р. 2, Р.3, с. 51-273; 3, Р. 2, с. 51-63]

Методичні рекомендації

- 1.Опрацювати літературу і відповіді на питання у вигляді рефератів.

2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
3. Опрацювати літературні джерела та відповіді на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Особливості процесів міжнародної економічної інтеграції господарських товариств.
2. Підходи до оцінки економічної ефективності міжнародної економічної інтеграції підприємств.
3. Економіко-математичні методи обґрунтування ефективності кооперації.
4. Синергічний ефект від інтеграційної взаємодії підприємств-конгломератів.
5. Показники економічної ефективності інтеграції підприємств: потенціал окупності інвестицій, необхідних для інтеграції підприємств; показник економічної стабільності об'єднання підприємств; показник психологічного бар'єра трудового колективу інтеграційним процесам; інтегральний показник ефективності інтеграції підприємств.

2.5. Управлінський контроль результативності та ефективності міжнародної економічної інтеграції підприємств

Мета заняття – засвоєння основних напрямків управлінського контролю результативності та ефективності міжнародної економічної інтеграції підприємств.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- особливості управлінського контролю результативності та ефективності міжнародної економічної інтеграції підприємств;
- роль інформаційних систем як важливого елементу системи контролю об'єднання підприємств.

Вміти:

- використовувати інструменти управлінського контролю інтеграційних процесів підприємств;
- розробляти проекти запровадження інформаційних систем як важливого елементу системи контролю об'єднання підприємств.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Механізми контролю інтеграційних процесів підприємств.
2. Особливості внутрішньофірмового контролю об'єднання підприємств.
3. Інформаційні системи як важливий елемент системи контролю об'єднання підприємств.
4. Контроль за інтеграцією підприємств з боку органів державної влади.

ЛІТЕРАТУРА: [6, Р. 1, Р. 2, Р.3, с. 51-273; 3, Р. 2, с. 51-63]

Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповіді на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
3. Опрацювати літературні джерела та відповіді на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Механізми контролю інтеграційних процесів підприємств.
2. Інформаційні системи як важливий елемент системи контролю об'єднання підприємств.
3. Контроль за інтеграцією підприємств з боку органів державної влади.

4. Глобалізація ринку авіаційних перевезень.

5. Принципи та практика комерційного співробітництва авіакомпаній в рамках маркетингових та стратегічних альянсів.

2.6. Напрямки міжнародної інтеграції підприємств вітчизняного та зарубіжного авіаційного комплексу. Міжнародна економічна інтеграція підприємств-виробників авіаційної техніки

Мета заняття – дослідження тенденцій розвитку міжнародної інтеграції підприємств вітчизняного та зарубіжного авіаційного комплексу.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- тенденції розвитку міжнародної економічної інтеграції підприємств авіаційного комплексу;
- особливості взаємодії авіакомпаній в рамках маркетингових, стратегічних та глобальних альянсів;
- основні переваги формування міжнародних авіаційних консорціумів.

Вміти:

- аналізувати стан міжнародної економічної інтеграції підприємств авіаційного комплексу;
- визначати та оцінювати переваги тієї чи іншої стратегії інтеграційного розвитку авіакомпаній та підприємств-виробників авіаційної техніки.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Глобалізація ринку авіаційних перевезень.
2. Принципи та практика комерційного співробітництва авіакомпаній в рамках маркетингових та стратегічних альянсів.
3. Партнерські відносини авіакомпаній, що входять до складу глобальних авіаційних альянсів «Star Alliance», «Sky Team» та «Oneworld».
4. Стратегії інтеграції вітчизняних та зарубіжних авіакомпаній.
5. Перспективи інтеграції авіатранспортної системи України до повітряного простору ЄС.
6. Концентрація активів підприємств-виробників авіаційної техніки через злиття і поглинання компаній-виробників авіаційної техніки.
7. Створення міжнародних авіаційних консорціумів за участю провідних транснаціональних корпорацій.
8. Практика організації спільних підприємств у сфері авіації.
9. Транскордонні злиття і поглинання підприємств-виробників авіаційної техніки.
10. Основні напрямки інтеграції українського та російського авіаційних комплексів.

ЛІТЕРАТУРА: [11, Гл. 2, с. 37-50; 11, Гл. 12, с. 322-363; 3, Р. 4, с. 127-198]

Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповісти на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
3. Опрацювати літературні джерела та відповісти на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Стратегії інтеграції вітчизняних та зарубіжних авіакомпаній.
2. Перспективи інтеграції авіатранспортної системи України до повітряного простору Європейського Союзу.

3. Концентрація активів підприємств-виробників авіаційної техніки через злиття і поглинання компаній-виробників авіаційної техніки.
4. Створення міжнародних авіаційних консорціумів за участю провідних транснаціональних корпорацій.

2.7. Роль держави при реалізації процесів міжнародної економічної інтеграції підприємств авіаційного комплексу

Мета заняття – визначення ролі та значення державного регулювання процесів міжнародної економічної інтеграції підприємств авіаційного комплексу.

У результаті вивчення питань теми студент повинен

Знати:

- економічні, правові та інституційно-політичні механізми регулювання процесів міжнародної економічної інтеграції підприємств авіаційного комплексу.

Вміти:

- визначати пріоритети державного регулювання процесів міжнародної економічної інтеграції підприємств авіаційного комплексу;
- аналізувати ефективність та доцільність інструментів регулювання процесів міжнародної економічної інтеграції підприємств авіаційного комплексу.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Державна підтримка розвитку авіаційної промисловості.
2. Правове регулювання авіаційних перевезень.
3. Співпраця України з міжнародними організаціями у сфері авіації.
4. Стратегії розвитку авіаційної промисловості України.

ЛІТЕРАТУРА: [11, Гл. 2, с. 37-50; 11, Гл. 12, с. 322-363; 3, Р. 4, с. 127-198]

Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповісти на питання у вигляді рефератів.
2. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.
3. Опрацювати літературні джерела та відповісти на питання теми.

Питання для самоконтролю

1. Практика організації спільних підприємств у сфері авіації.
2. Транскордонні злиття і поглинання підприємств-виробників авіаційної техніки.
3. Основні напрямки інтеграції українського та російського авіаційних комплексів.
4. Державна підтримка розвитку авіаційної промисловості.
5. Правове регулювання авіаційних перевезень.
6. Співпраця України з міжнародними організаціями у сфері авіації.
7. Стратегії розвитку авіаційної промисловості України.

Список рекомендованих джерел

1. Решота О. А. Внутрішній ринок Європейського Союзу та міжнародна економічна інтеграція [Текст] : навч. посіб. / О. А. Решота ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. - Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2012. - 153 с.
2. Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. Економічна інтеграція України у світове господарство [Текст] : колект. монографія / [І. М. Посохов та ін.] ; редкол.: д-р екон. наук, проф. І. М. Посохов [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т", Екон. ф-т, Каф. орг. вир-ва та упр. персоналом. - Харків : НТУ "ХПІ", 2016. - 451 с.
3. Парсяк В. Н. Економічна інтеграція. Інструмент посилення конкурентноспроможності невеликих підприємств [Текст] : монографія / В. Н. Парсяк, І. Л. Дибач. - Миколаїв: Торубари О. С., 2010. - 170, [2] с.
4. Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. Економічна інтеграція України у світове господарство [Текст] : колект. монографія / [І. М. Посохов та ін.] ; редкол.: д-р екон. наук, проф. І. М. Посохов [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т", Екон. ф-т, Каф. орг. вир-ва та упр. персоналом. - Харків : НТУ "ХПІ", 2016. - 451 с.
5. Саблук П. Т. Регіональна інтеграція / П. Т. Саблук, В. І. Власов, О. Ю. Біленький. – К.: Ін-т аграр. економіки, 2010. – 364 с.
6. Липов В. В. Міжнародна економічна інтеграція [Текст] : практикум / В. В. Липов ; Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. - 202 с.
7. Щелкунова М. С. Міжнародна економічна інтеграція як вища форма розвитку світогосподарських зв'язків [Електронний ресурс] / М. С. Щелкунова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер. : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. - 2013. - № 1042, вип. 1. - С. 48-51.
8. Щелкунова М. С. Міжнародна економічна інтеграція як вища форма розвитку світогосподарських зв'язків [Електронний ресурс] / М. С. Щелкунова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер. : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. - 2013. - № 1042, вип. 1. - С. 48-51.
9. Філіпенко А. С. Міжнародна економічна інтеграція: сучасний теоретичний дискурс [Електронний ресурс] / А. С. Філіпенко // Науковий вісник Дипломатичної академії України. - 2016. - Вип. 23(3). - С. 54-61.
10. Алейнікова О. В. Міжнародна економічна інтеграція як процес наднаціонального регулювання сфери економічних відносин [Електронний ресурс] / О. В. Алейнікова // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2014. - Вип. 2. - С. 8-13.